

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2016/1111**zo 6. júla 2016****o monitorovaní niklu v potravinách****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) Nikel je kov, ktorý sa na zemskom povrchu bežne vyskytuje. Nikel je prítomný v potravinách a pitnej vode v dôsledku prírodných a antropogénnych činností.
- (2) Grécky úrad pre bezpečnosť potravín požiadal Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“) o vyhodnotenie rizika prítomnosti niklu v potravinách, predovšetkým v zelenine, pre ľudské zdravie.
- (3) Vedecký panel pre kontaminanty v potravinovom reťazci (ďalej len „panel CONTAM“) pôsobiaci v rámci EFSA rozhodol o rozšírení posúdenia rizika na pitnú vodu a prijal vedecké stanovisko k rizikám pre verejné zdravie súvisiacim s prítomnosťou niklu v potravinách a pitnej vode⁽¹⁾. Pokiaľ ide o charakterizáciu rizika chronickej orálnej expozície niklu, v uvedenom stanovisku bola za kritický účinok určená reprodukčná a vývojová toxicita. Pokiaľ ide o orálnu expozíciu niklu v prípade ľudí, ktorí sú citliví na nikel, za kritický účinok boli určené reakcie ako ekzémové sčervenanie pokožky a zhoršovanie alergických reakcií.
- (4) Údaje týkajúce sa výskytu niklu v potravinách a pitnej vode boli vyzbierané v 15 rôznych európskych krajinách. Keďže však 80 % celkových vyzbieraných údajov pochádza z jedného členského štátu, na overenie výskytu niklu v potravinách v celej únii by bol potrebný geograficky rozsiahlejší súbor údajov.
- (5) Pokiaľ ide o určité skupiny potravín, ktoré sa podľa vedeckého stanoviska EFSA považujú za hlavné zdroje expozície prostredníctvom stravy, k dispozícii boli len obmedzené údaje o výskyte. Vzhľadom na možné budúce opatrenia na zníženie rizík by bolo vhodné získať lepší prehľad o obsahu niklu v potravinových komoditách patriacich do uvedených skupín potravín.

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Členské štáty by s aktívnou pomocou prevádzkovateľov potravinárskych podnikov a ďalších zainteresovaných strán mali počas rokov 2016, 2017 a 2018 monitorovať prítomnosť niklu v potravinách. Monitorovanie by sa malo zamerať na obilniny, výrobky z obilnín, na počiatočnú dojčenskú výživu, následnú dojčenskú výživu, spracované potraviny na báze obilnín na výživu dojčiat a malých detí, na detské potraviny, potraviny na osobitné lekárske účely, ktoré sú výslovne určené pre dojčatá a malé deti, na potravinové doplnky, strukoviny, rôzne druhy orechov a olejnaté semená, mlieko a mliečne výrobky, alkoholické a nealkoholické nápoje, cukor a cukrovinky (vrátane kakaa a čokolády), ovocie, zeleninu a zeleninové výrobky (vrátane húb), sušené čajové lístky, sušené časti iných rastlín používané na prípravu bylenných čajov a na lastúrniky.
2. Odber vzoriek by sa mal vykonať v súlade s ustanoveniami nariadenia Komisie (ES) č. 333/2007⁽²⁾ s cieľom zabezpečiť reprezentatívnosť vzoriek šarže, z ktorej sa vykonal odber vzorky.
3. Vzorky by sa mali analyzovať v takom stave, ako sa predávajú. Analýza celkového obsahu niklu by sa mala vykonať v súlade s normou EN 13804:2013, „Požívatiný. Stanovenie prvkov a ich chemických foriem. Všeobecné ustanovenia a špecifické požiadavky“, prednostne s využitím analytickej metódy založenej na plameňovej atómovej absorpčnej spektrometrii (FAAS) alebo atómovej absorpčnej spektrometrii s grafitovou pieckou (GFAAS), optickej emisnej spektrometrii s indukčne viazanou plazmou (ICP-OES) alebo hmotnostnej spektrometrii s indukčne viazanou plazmou (ICP-MS).

⁽¹⁾ Panel CONTAM úradu EFSA (Panel úradu EFSA pre kontaminanty v potravinovom reťazci), 2015. Vedecké stanovisko k rizikám pre verejné zdravie súvisiacim s prítomnosťou niklu v potravinách a pitnej vode. Vestník EFSA (*EFSA Journal*) (2015) 13(2):4002, s. 202, doi:10.2903/j.efsa.2015.4002.

⁽²⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 333/2007 z 28. marca 2007, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a metódy analýzy na úradnú kontrolu hladín mikroprvkov a procesných kontaminujúcich látok v potravinách (Ú. v. EÚ L 88, 29.3.2007, s. 29).

4. Členské štáty, prevádzkovatelia potravinárskych podnikov a iné zainteresované strany by mali úradu EFSA poskytnúť údaje o monitorovaní vyjadrené na základe celkovej hmotnosti spolu s informáciami v elektronickom formáte predkladania správ, ako stanovil úrad EFSA na účely ich zhromaždenia do jednej databázy, do 1. októbra 2016, 2017 a 2018. Údaje o výskyte dostupné z predchádzajúcich rokov, ktoré ešte neboli poskytnuté, by sa mali zaslať rovnakým spôsobom pri najbližšej príležitosti.

V Bruseli 6. júla 2016

Za Komisiu
Vytenis ANDRIUKAITIS
člen Komisie
